

Qorti tal-Maġistrati (Malta) Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali

RIK NRU. 438/2022: IL-PULIZIJA (SPETTUR MARK GALEA) V. GORAN STOJANOVSKI

MAĠISTRAT: DR. VICTOR G. AXIAK

Illum 9 ta' Meju 2022

Il-Qorti

wara li rat ir-rikors ipprezentat ai termini tal-Art. 409A tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta minn Goran Stojanovski ("ir-rikorrent"),

wara li rat id-digriet tagħha mogħti iktar kmieni illum li permezz tiegħu ordnat in-notifika tar-rikors u tal-istess digriet lir-rikorrent u lill-Kummissarju tal-Pulizija,

wara li rat li d-digriet gie notifikat ukoll lill-Avukat Ġenerali għal kull interess li jista' jkollu,

wara li rat li bid-digriet imsemmi l-Qorti appuntat ir-rikors għas-smiegħ għal-lum **fis-1pm** bid-dritt tal-Kummissarju tal-Pulizija li jintavola risposta,

wara li rat in-nota tal-Avukat Ġenerali pprezentata waqt is-seduta,

wara li rat l-atti u dokumentazzjoni pprezentati,

wara li semgħet it-trattazzjoni,

qed tagħti dan id-

Digriet

1. Ir-rikorrent talab il-ħelsien tiegħu mill-kustodja ai termini tal-Art. 409A(1) tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta billi skond hu d-detenzjoni tiegħu bil-forza ta' Mandat t'Arrest Ewropew m'hijiex ġustifikata skond il-Legislazzjoni Sussidjarja 276.05. L-artikolu in kwistjoni jaqra *inter alia* kif ġej:

409A. (1) Kull min jallega li jkun qiegħed jiġi detenut kontra l-liġi taħt l-awtorità tal-Pulizija jew ta' xi awtorità pubblika oħra **mhux f'dak li għandu x'jaqsam ma' xi reat li dwaru qiegħed jiġi imputat jew akkużat f'xi qorti**, jista' f'kull waqt jagħmel rikors quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, li għandu jkollha l-istess setgħat li għandha l-istess qorti bħala qorti istruttorja, fejn jittlob il-ħelsien tiegħu mill-kustodja...

2. Jirriżulta li fl-10 ta' Ġunju 2021 r-rikorrent tressaq taħt arrest quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) Bħala Qorti Istruttorja sabiex jiffaċċja numru ta' akkużi in konnessjoni ma' reati li allegatament seħħew fil-Gzejjer Maltin. Fl-istess ġurnata r-rikorrent ingħata l-benefiċċju tal-ħelsien mill-arrest taħt numru ta' kundizzjonijiet imposti mill-istess Qorti.
3. Jirriżulta illi l-ghada, sewwasew fil-11 ta' Ġunju 2021, r-rikorrent tressaq taħt arrest quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) Bħala Qorti Rimandanti u dan wara mandat t' arrest Ewropew ("MAE") maħruġ mill-Islovakkja b'talba sabiex ir-rikorrent jiġi estradit lejn l-iSlovakkja sabiex jgħaddi proċeduri fuq reati allegatament minnu kommessi fl-Islovakkja u dan skont l-istess MAE. Wara li r-rikorrent ta l-kunsens għall-estradizzjoni tiegħu l-Qorti Rimandanti ai termini tal-Art. 28A(2) tal-Legislazzjoni Sussidjarja 276.05 ordnat li jittieħed taħt kustodja biex jistenna li jitreġġa lura sakemm jintemmu l-proċeduri li kienu laħqu nbdew kontra r-rikorrent quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) Bħala Qorti Istruttorja. L-istess Qorti Rimandanti tat ukoll il-benefiċċju tal-ħelsien mill-arrest lir-rikorrent, liema digriet però gie revokat fil-15 ta' Ġunju 2021 mill-Qorti Kriminali li ordnat ir-riarrest tiegħu.
4. Permezz ta' din il-proċedura r-rikorrent qed jargumenta illi "*t-termini ravvizati fil-liġi kollha skadew u hu fatt evidenti li ż-żamma taħt arrest tal-esponenti abbażi ta' Mandat ta' Arrest Ewropew għal aktar minn 250 ġurnata hija waħda eċċessiva*" u li "*din ix-xorta ta' detenzjoni indefinita tal-esponenti abbażi ta' Mandat ta' Arrest Ewropew ma' tirriżultax minn ebda liġi proċedurali tal-istess Mandat ta' Arrest Ewropew*".
5. Wara li fliet il-legislazzjoni rilevanti, cioè (i) il-*Council Framework Decision 2002/584/JHA of 13 June 2002 on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States*, (ii) l-Att dwar l-Estradizzjoni (Kap. 276 tal-Liġijiet ta' Malta) u, (iii) l-Ordni dwar Pajjiżi Barranin appuntati dwar l-Estradizzjoni (Legislazzjoni Sussidjarja 276.05), il-Qorti ma' tistax tikkondividi dan l-argument peress illi jirriżulta illi huwa wieħed skorrett.

6. Ir-rikorrent qed jibbaża l-argument tiegħu fuq l-Artikolu 17 tal-*Council Framework Decision 2002/584/JHA* illi jaqra kif ġej:

Artikolu 17

Limiti ta' żmien u proċeduri għad-deċiżjoni ta' l-esekuzzjoni ta' mandat ta' arrest Ewropew

1. Mandat ta' arrest Ewropew għandu jiġi ttrattat u esegwit b'urgenza.
  2. F'każijiet fejn il-persuna rikjesta tagħti l-kunsens għall-konsenja tagħha, **id-deċiżjoni finali dwar l-esekuzzjoni ta' mandat ta' arrest Ewropew għandha tittiehed f'perjodu ta' 10 ijiem mill-għoti tal-kunsens.**
  3. F'każijiet oħra, id-deċiżjoni finali dwar l-esekuzzjoni tal-mandat ta' arrest Ewropew għandha tittiehed f'perjodu ta' **60 jum** wara l-arrest tal-persuna rikjesta.
  4. Fejn f'każijiet speċifiċi l-mandat ta' arrest Ewropew ma jstax jiġi esegwit fil-limiti ta' żmien stabbiliti fil-paragrafi 2 jew 3, l-awtorità ġudizzjarja ta' esekuzzjoni għandha tinforma immedjatament lill-awtorità ġudizzjarja emittenti b'dan, u tagħti r-raġunijiet għad-dewmien. F'dan il-każ, il-limiti ta' żmien jistgħu jiġu estiżi b' **30 jum ieħor...**
7. Ir-rikorrent jisħaq illi l-MAE ma' ġiex eżegwit entro 10 ijiem mill-għoti tal-kunsens tiegħu u fi kwalunkwe każ għaddew it-termini l-oħra kollha ravvizati fil-liġi.
8. Madanakollu skond l-Artikolu 24 tal-istess *Council Framework Decision* jingħad illi:

Artikolu 24

Konsenja posposta jew kondizzjonali

1. L-awtorità ġudizzjarja ta' esekuzzjoni tista', wara li tiddeċiedi li tesegwixxi mandat ta' arrest Ewropew, tipposponi l-konsenja tal-persuna rikjesta **biex il-persuna tkun tista' tiġi pproċessata fl-Istat Membru ta' esekuzzjoni** jew, jekk hi diġà għet mogħtija sentenza, sabiex tkun tista' tiskonta, fit-territorju tagħha, sentenza mogħtija għal att minbarra dak imsemmi fil-mandat ta' arrest Ewropew...
9. Il-*Council Framework Decision* fuq imsemmija kienet għet implimentata fil-liġi Maltija permezz tal-Legislazzjoni Sussidjarja 276.05. Sewwasew fl-Artikolu 33 jingħad is-segwent:

33.(1) Bla ħsara għall-modifika fis-subartikolu (2), id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 21(2) tal-Att rilevanti japplikaw għall-konsenja lejn pajjiż skedat.

(2) L-artikolu 21(2) tal-Att rilevanti għandu japplika bħallikieku minflok il-kliem "hmistax-il jum" kien hemm il-kliem "sebat ijiem".

(3) Deċiżjoni dwar kull proċedura bħal dawk imfissra fl-artikolu 21(2)(b) tal-Att rilevanti għandha tittieħed mhux aktar tard minn xahar li jibda għaddej fil-ġurnata meta jinbdew il-proċeduri.

10. Għalhekk bis-saħħa ta' dan l-artikolu l-Legislazzjoni Sussidjarja msemmija tagħmel applikabbli l-Artikolu 21(2) tal-Att dwar l-Estradizzjoni bil-modifiki però kif elenkati fis-subinċiżi (2) u (3). L-Artikolu 21(2) tal-Att jiddisponi *inter alia* kif ġej:

21 (2) Persuna m'għandhiex titreġġa' lura għal xi pajjiż skont dan l-Att –

..

(d) jekk il-persuna mibgħuta taht kustodja **tkun ġiet akkużata** jew tqatta' ż-żmien ta' xi sentenza kif provdut fl-artikolu 12, sakemm din tkun ġiet meħlusa jew b'liberazzjoni jew għax jiskadilha ż-żmien tas-sentenza jew xort'ohra

11. L-Artikolu 12 tal-Att dwar l-Estradizzjoni, li japplika ukoll għaliex jissemma fl-Art. 21(2) jipprovdi b'mod ċar illi:

12. Persuna li tkun ġiet akkużata b'reat fil-ġurisdizzjoni ta' Malta, li ma jkunx ir-reat li għalih ikun qed jiġi mitlub it-treġġiġh lura tagħha, jew tkun qed tiskonta sentenza għax kienet misjuba hatja f'Malta, **m'għandhiex titreġġa' lura skont dan l-Att għal xi pajjiż sakemm ma tkunx ġiet meħlusa jew b'liberazzjoni jew meta tkun skontat is-sentenza tagħha jew xort'ohra.**

12. Għalhekk ir-rikorrent m'għandux raġun jgħid illi l-arrest tiegħu ma' tirriżulta minn ebda liġi proċedurali li jirregola l-MAE jew li t-termini ravvizati fil-liġi skadew.

13. Kwantu għas-sottomissjoni tiegħu illi huwa qiegħed f'posizzjoni ta' detenzjoni indefinita, il-Qorti tirreferi għas-sentenza fl-ismijiet: **"Il-Pulizija v. Emanuel Borg"** (Rik Nru 5759/2007, 19/09/2007, S.T.O. Prim Imħallef Vincent De Gaetano) fejn kien ingħad hekk mill-Qorti Kriminali:

*« 4. Fil-kors tat-trattazzjoni tal-lum, l-abbili difensur tal-intimat Borg issottometta li jekk din hija l-posizzjoni legali, allura jkun ifisser li persuna fil-posizzjoni ta' l-intimat ma tista' qatt tingħata l-helsien mill-arrest anke jekk il-proċeduri l-ohra jdumu zmien irragjonevoli u f'dawk il-proċeduri l-ohra l-estradant (imputata jew akkużat f'dawk il-proċeduri l-ohra) ikun ingħata l-helsien mill-arrest. Din il-Qorti ma taqbilx. Meta jkun hemm il-posponiment tal-konsenja għal raġuni imsemmija fl-Artikolu 28A, wiehed neccessarjament jassumi li dawk il-proċeduri l-ohra jitmexxew bl-akbar speditezza proprju biex l-estradant ikun jista' effettivament jintbagħat lura lejn il-pajjiż li jkun talab l-estradizzjoni tiegħu. **Jekk dan ma jsirx, allura l-Qorti Rimandanti ikollha l-poter residwu – suggett għal revizjoni minn din il-Qorti, cioe` l-Qorti Kriminali,***

sia jekk jinghata l-helsien mill-arrest u sia jekk ma jinghatax – li tikkonsidra talbiet għall-helsien mill-arrest; pero` dan ma tistax taghmlu kontemporaneament, jew kwazi kontemporaneament, ma' l-ordni tagħha biex l-estradant jinzamm taht kustodja. Huwa veru li l-ligi ta' l-estradizzjoni tqiegħed enfazi qawwija fuq il-“committal to custody” sabiex dak li jkun ikun jista' jitregga' lura; izda meta l-Qorti Rimandanti tkun ipposponiet it-treggħih lura tal-estradant ossia l-konsenja tiegħu fit-termi tal-Artikolu 28A tal-A.L. 320/2004 minhabba proceduri penali oħra li l-iStat Malti ikun qed imexxi kontra l-estradant, irid ikun hemm rimedju ordinarju f'każ li daww il-proceduri penali ma jitmexxew kif suppost. »

14. Hawnehkk il-Qorti Kriminali kienet qed tirreferi għar-rimedju li jista' jkollu persuna li l-konsenja tagħha tkun giet posposta pendent l-eżitu tal-proceduri lokali taht l-Art. 28A(2)(a) tal-Legislazzjoni Sussidjarja 276.05 sabiex f'kull żmien **wara** (u mhux flimkien magħha) d-decizjoni ta' postponiment jitlob il-benefiċċju tal-helsien mill-arrest. Għalhekk lanqas ma' jista' r-rikorrent jilmenta illi d-detenzjoni tiegħu hija waħda li tpoġġih *at the mercy* tal-Qorti li tkun qed tisma l-proceduri lokali kontrih għaliex f'każ li daww il-proceduri ma' jkunux qed jitmexxew sew, huwa għandu l-fakolta' li jitlob ir-rimedju msemmi.
15. Finalment il-Qorti tagħmel tagħha l-kliem ta' din il-Qorti diversement presjeduta li fid-digriet tagħha tas-26 ta' April 2022 (**“Rikors ta' Paul Attard magħmul ai termini tal-Art. 409A tal-Kodiċi Kriminali ipprezentat fil-25 ta' April 2022” – Maġistrat Donatella Frendo Dimech**) qalet hekk:

*« Fl-aħħar nett ma għandux jintesa li l-artikolu 409A tal-Kodiċi Kriminali jipprovdi li persuna li tallega id-detenzjoni illegali tagħha ma tridx tkun miżmuma “**f'dak li għandu x'jaqsam ma' xi reat li dwaru qiegħed jiġi imputat jew akkużat f'xi qorti**”.*

Fil-każ in dezamina Attard ġie estradat lejn l-Italja u l-artikolu 17 tal-Att kif rez applikabbli bir-regolament 26 tal-Ordni jistipula li:

17. (1) Kull persuna mqiegħda jew mibgħuta taht kustodja skont l-artikolu 15 għandha tintbagħat il-ħabs u għandha tiġi meqjusa bħala persuna li tkun qed tistenna biex isirulha l-proceduri.

*(2) Dik il-persuna għandha **titqies li tkun taht kustodja legali** mill-ħin li hekk titqiegħed jew tintbagħat sakemm tkun 'il barra mill-ġurisdizzjoni tal-Qrati tal-Ġustizzja Kriminali ta' Malta*

Dan jorbot ma dak li jipprovdi l-artikolu 34(1)(j) tal-Kostituzzjoni:

(1) Hadd ma għandu jiġi pprivat mill-libertà personali tiegħu hliet kif jista' jkun awtorizzat b'liġi fil-każijiet li ġejjin, jiġifieri - .....

(j) sabiex jiġi evitat id-dhul illeġittimu ta' dik il-persuna f'Malta, jew sabiex tiġi effettwata l-espulsjoni, l-estradizzjoni jew it-tneħħija legittima oħra ta' dik il-persuna minn Malta jew it-teħid ta' proċeduri dwar hekk jew sabiex tiġi mraġżna dik il-persuna waqt li tkun qed tiġi mgħoddija minn Malta fil-kors tal-estradizzjoni jew tneħħija tagħha bħala prigionier misjub hati minn pajjiż għal ieħor. »

16. Tali insenjament japplika b'mod ugwali għall-każ odjern.

Deċiżjoni

17. Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti qed tiċhad ir-rikors ta' Goran Stojanovski għall-helsien tiegħu mill-kustodja.

V. Axiak
Maġistrat

Y.M. Pace
Dep. Registratur